

CHELTUIELILE UNIUNII

Cheltuielile bugetare sunt aprobate în comun de Consiliu și Parlament. Bugetul anual al UE trebuie să respecte plafoanele bugetare prevăzute de cadrul financiar multianual (CFM) pentru diferite politici și programe, în domenii precum coeziunea, agricultura și relațiile externe. Instrumentele de flexibilitate garantează faptul că UE poate reacționa în cazul în care apar nevoi de finanțare neprevăzute. Utilizarea instrumentelor financiare conferă componentei de cheltuieli a bugetului UE un efect de levier.

TEMEI JURIDIC

- Articolele 310-325 și articolul 352 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și articolele 106a, 171-182 și 203 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice;
- Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului^[1];
- Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014-2020^[2];
- Acordul interinstituțional din 2 decembrie 2013 dintre Parlamentul European, Consiliu și Comisie privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară^[3].

OBIECTIV

Punerea la dispoziție a finanțării necesare pentru politicile Uniunii Europene în limitele disciplinei bugetare și în conformitate cu normele și procedurile aplicabile.

PRINCIPII FUNDAMENTALE

Bugetul Uniunii respectă cele nouă reguli generale ale unității, exactității bugetare, anualității, echilibrului, unității de cont (euro), universalității, specificității (fiecare credit se alocă unui anumit tip de cheltuieli), bunei gestiuni financiare și transparenței, în conformitate cu articolele 6-35 din Regulamentul privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii.

Regula anualității trebuie să fie conciliată cu necesitatea de a gestiona măsurile multianuale, din ce în ce mai importante în cadrul bugetului. Prin urmare, bugetul include credite diferențiate constând în:

[1]JO L 298, 26.10.2012, p. 1.

[2]JO L 347, 20.12.2013, p. 884.

[3]JO C 373, 20.12.2013, p. 1.

- credite de angajament, care acoperă costul total din exercițiul financiar în curs al obligațiilor legale contractate pentru activitățile care durează mai mulți ani;
- credite de plată, care acoperă cheltuielile legate de realizarea angajamentelor contractate în exercițiul financiar în curs sau pe parcursul exercițiilor anterioare.

Nu se respectă întru totul nici regula unității, din cauza faptului că, de exemplu, creditele Fondului european de dezvoltare (FED, [5.3.1](#)) nu sunt incluse în buget. La insistențele Parlamentului, Acordul interinstituțional din decembrie 2013 privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară stipulează însă faptul că Comisia elaborează un raport anual prin care prezintă o imagine de ansamblu a consecințelor financiare și bugetare ale diverselor activități ale Uniunii, finanțate din bugetul UE sau care nu sunt incluse în acesta. Acest raport conține informații privind FED, diverse operațiuni de acordare și de contractare de împrumuturi – în care sunt incluse Mecanismul european de stabilizare financiară (MESF) și Fondul european de stabilitate financiară (FESF) ([2.6.8](#)) – precum și fondurile fiduciare ale UE pentru acțiunile externe, care au devenit tot mai importante ca urmare a evenimentelor legate de migrație.

STRUCTURA BUGETULUI ÎN FUNCȚIE DE CARACTERISTICILE CREDITELOR

1. Cheltuieli operaționale/cheltuieli administrative/bugete individuale pe activități

Bugetul general este împărțit în 10 secțiuni, câte una pentru fiecare instituție. În timp ce secțiunile celorlalte instituții cuprind în special cheltuieli administrative, secțiunea referitoare la Comisie (secțiunea III) constă în cheltuieli operaționale pentru finanțarea acțiunilor și programelor, precum și a costurilor administrative pentru punerea lor în aplicare (asistență tehnică, agenții, resurse umane). În 2018, quantumul total al cheltuielilor administrative se ridică la 6,04% din bugetul total, în valoare de 160 113,5 milioane EUR.

Comisia utilizează o nomenclatură bugetară care prezintă resursele pe domeniu politic și pe activitate, facilitând astfel evaluarea costurilor și a eficacității fiecărei politici a UE („întocmirea bugetului pe activități”).

2. Cadrul financiar multianual (CFM) ([1.4.3](#))

Începând din 1988, cheltuielile Comunității/UE au fost introduse într-un cadru multianual, care împarte bugetul în rubrici corespunzătoare principalelor domenii de politică, stabilind plafoane de cheltuieli ce reflectă principalele priorități bugetare pentru perioada avută în vedere. Prima perioadă de programare a fost de cinci ani, durata perioadelor următoare și a celei actuale fiind de șapte ani. Bugetele anuale trebuie să respecte limitele stabilite în cadrul multianual.

În ceea ce privește repartizarea creditelor bugetare, politica agricolă și rurală reprezintă în continuare domeniul de activitate care beneficiază de cel mai ridicat nivel de finanțare, pe locul al doilea situându-se politica regională. Tabelul următor ilustrează modul în care bugetul pentru 2018 este structurat în funcție de o serie de domenii de politică, astfel cum au fost definite în actualul cadru financiar multianual 2014-2020.

Bugetul pentru 2018 astfel cum a fost adoptat: defalcarea creditelor de angajament în funcție de categoriile CFM

Rubrica din CFM	în milioane EUR	%
Competitivitate pentru creștere și locuri de muncă	22 001,5	13,7%
Coeziune economică, socială și teritorială	55 532,2	34,7%

Creștere economică durabilă: resurse naturale	59 285,3	37,0%
Securitate și cetățenie	3 493,2	2,2%
Europa în lume	9 568,8	6,0%
Administrație	9 665,5	6,0%
Altele	566,9	0,4%
Total	160 113,5	100,0%

3. Instrumente de flexibilitate și pentru situații de urgență

Pe lângă cheltuielile programate pentru a finanța punerea în aplicare a politicilor UE în cadrul programelor multianuale, există o categorie de resurse financiare înscrise în bugetul UE care sunt rezervate pentru situațiile în care Uniunea trebuie să răspundă crizelor și situațiilor neprevăzute. Aceste instrumente speciale de flexibilitate pot fi utilizate în cazul crizelor economice (de exemplu Fondul european de ajustare la globalizare), al catastrofelor naturale (cum este cazul Fondului de solidaritate), al unor situații de criză umanitară (Rezerva pentru ajutoare de urgență) sau pentru a satisface alte nevoi neprevăzute (spre exemplu Instrumentul de flexibilitate) ale statelor membre ale UE, ale țărilor candidate sau ale țărilor terțe. Prin intermediul acestor instrumente se poate pune la dispoziție finanțarea necesară pentru a răspunde unor nevoi excepționale, de regulă în afara plafoanelor CFM.

OPERAȚIUNILE DE ACORDARE DE ÎMPRUMUTURI ȘI INSTRUMENTELE FINANCIARE

În diverse programe ale UE au fost incluse instrumente financiare sub formă de acțiuni sau de capital de risc, de garanții sau de alte mecanisme de partajare a riscurilor, pentru a crește capacitatea de mobilizare a asistenței financiare a UE.

Mecanismul european de stabilizare financiară a fost creat în cadrul unui pachet de măsuri aprobat de Consiliu la 9 mai 2010 și destinat statelor membre care se confruntă cu dificultăți grave sau sunt amenințate de astfel de dificultăți. Mecanismul oferă asistență financiară sub formă de împrumuturi sau linii de credit garantate de bugetul UE. Mecanismul pentru balanțele de plăți facilitează acordarea de asistență financiară statelor membre a căror monedă nu este euro (2.6.8). În plus, poate fi oferită asistență macrofinanciară țărilor care nu sunt membre ale UE, sub formă de împrumuturi sau de granturi.

Gama de operațiuni și instrumente s-a lărgit foarte mult din 1978, măsurile adoptate sporind și mai mult în ultimii ani gradul său de diversificare, în special prin instituirea Fondului european pentru investiții strategice.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Înainte de adoptarea Tratatului de la Lisabona, cheltuielile bugetare erau clasificate în două categorii: cheltuieli obligatorii (dacă erau legate de obligații prevăzute în tratat sau în acte adoptate în conformitate cu acesta) și cheltuieli neobligatorii. Parlamentul avea ultimul cuvânt în privința cheltuielilor neobligatorii, iar Consiliul în privința cheltuielilor obligatorii. Parlamentul s-a opus acestei distincții, argumentând că îi restrânge competențele. Tratatul de la Lisabona a eliminat diferențierea dintre cheltuielile obligatorii și cele neobligatorii, conferind Parlamentului competențe bugetare comune cu Consiliul asupra întregului buget (1.2.5).

Parlamentul a insistat asupra transparenței bugetare și a monitorizării adecvate a tuturor operațiunilor și instrumentelor și a solicitat ca toate cheltuielile și veniturile care decurg din Deciziile adoptate de instituțiile UE sau în numele acestora, inclusiv operațiunile de contractare,

de acordare și de garantare a împrumuturilor, să fie rezumate în cadrul unui document anexat anual la proiectul de buget, care să ofere o imagine de ansamblu asupra consecințelor financiare și bugetare ale activităților UE.

Comisia pentru control bugetar din cadrul Parlamentului organizează în fiecare an o reuniune cu BEI ([1.3.15](#)) pentru a-i analiza activitățile financiare și elaborează un raport anual în care evaluează performanțele și rezultatele înregistrate de BEI în perioada anterioară. Comisia pentru bugete și Comisia pentru afaceri economice și monetare din cadrul Parlamentului au convenit să elaboreze un raport anual în care să realizeze o evaluare a acțiunilor în curs și a celor viitoare ale BEI. La elaborarea acestui raport, cele două comisii își asumă în mod alternativ rolul de comisie competentă. Cu toate că instrumentele financiare pot fi un instrument valoros în sporirea impactului fondurilor UE, Parlamentul a subliniat că acestea ar trebui puse în aplicare în condiții stricte, evitând riscurile bugetare. Pentru aceasta, în Regulamentul financiar au fost incluse norme detaliate cu privire la utilizarea instrumentelor financiare.

Vera Milićević
10/2018